

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 17.5.2017
Sayı: 1158

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince
"Refakatsiz Mülteci Çocuklar" ile ilgili Meclis Araştırması açılması
için gereğini saygılarımla arz ederim.

ÖZKAN YALIN
NŞAR

Şenal SARIHAN
Ankara Milletvekili

Okan GAYTANCIOĞLU

Mehmet Tuncel

Edme
Mehmet Tuncel
Balıkesir

Kann Arslan
Denizli
Güntekin

Ali Haydar HAKVERDİ
Ankara
A. hakverdi

SERDAL KAMUKLUOĞLU
Mersin

Birsel Ertan
MATA Y M

Bikent Beltezoglu
Girne

Kemal ZEYBEK
Samsun
Turali KAYMAK

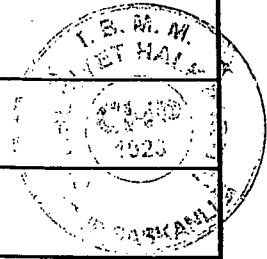
Mehmet GÜROĞLU
Gaziantep

M. Kılıç
Nefi Kocaj
Antalya

Onursal ADIGÜZEL
İstanbul

1158 Sayılı Meclis Araştırması Önergelerinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Emrah ZARAR	Kocaeli	Emrah
Hüseyin YILMAZ	Ordu	Hüseyin
Muhammed Fehri	Çankırı	Muhammed
Kadim Durmaz	Tokat	Kadim Durmaz
Ömer Fethi Çizer	Uşak	Ömer
X/İsmet Yeşil	Ankara	İsmet
Bülent ÖZ	Gaziantep	Bülent
Ali İzzet	İstanbul	Ali
Mazlum KURUM	Manisa	Mazlum

GEREKÇE

Avrupa Polis Teşkilatı (EUROPOL) Avrupa'daki kayıp göçmenlerle ilgili raporunda; ailesini savaşta ya da göç yolunda kaybetmiş yaklaşık 26 bin çocuğun Avrupa ülkelerine ulaşmış olduğu ancak son iki yıl içinde söz konusu çocuklardan en az 10 bininin kaybolduğunu açıklamıştır.

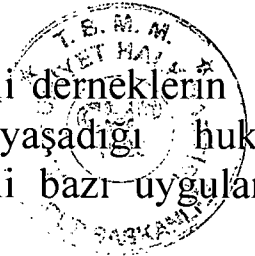
AB ülkelerine ilişkin bu şaptama genel olarak mülteci çocukların durumları üzerinde özenle durulması gerektiğini göstermektedir. Zira sayıları 3 buçuk milyonu geçen mültecilerin yüzde 53'ünü çocukların oluşturduğu bilinmektedir. Sosyal hizmet uzmanları, , tıpkı Avrupa'da olduğu gibi Türkiye'de de refakatsiz çocukların ciddi bir problem olduğunun altını çizmektedir. Uzmanlar, sadece İstanbul'da 25 ile 30 bin arası Suriyeli çocuğun refakati olmadığını, Türkiye genelinde ise 250 bin Suriyeli çocuğun vasisinin atanmadığını ifade etmektedir.

Çocuk Hakları Sözleşmesi ve Çocuk Koruma Kanunu'na göre koruma altına alınması gereken "Refakatsiz Çocuklar", iltica-sığınma pozisyonuna geldiklerinde hemen İçişleri Bakanlığına sözlü ve yazılı ön bilgi verilmesi, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü ve/veya Çocuk Şube Müdürlükleri ile eş güdüm içerisinde işlemlerinin başlatılması ve barınma merkezlerine yerleştirilmesi gerekmektedir.

Fakat bu işlemler usulünce yapılmadığı için binlerce çocuk iltica sistemine giremeyerek, refakatsiz olmalarına rağmen devlet korumasına alınmamakta ve çeteler ya da kişiler tarafından seks işçiliğine, illegal işlere, köleliğe ve para karşılığı evlendirilmeye zorlanmaktadır. "Refakatsiz Çocuklar"ın ucuz işgücü olarak kullanılması ise bir diğer problem olarak kayıtlara geçmektedir.

Nerede ve nasıl yaşadığı bilinmeyen söz konusu refakatsiz çocuklar, eğitim, sağlık gibi temel haklardan ve sosyal hizmetlerden yararlanamamaktadır.

İzmir Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği ve ilgili derneklerin rapor ve açıklamalarında refakatsiz çocukların yaşadığı hukuksal problemler, sosyal hizmetleri de içeren önemli bazı uygulamalar şöyle sıralamaktadır.

- "Geçici Koruma" sağlamakla yükümlü kurum ve kuruluşlarla "Refakatsiz Çocuklar"a hizmet vermekle yükümlü kurum ve kuruluşların işbirliği içinde ve eş güdümlü olarak çalışmalarını gerçekleştirirken aralarında sağlanamayan koordinasyon nedeniyle etkili bir uygulama ortaya konulamamaktadır.
- Özgürlüğünden yoksun bırakılan, yetişkinlerle birlikte idari gözetim altında tutulan çocuk hakkında ivedi karar verilmesinin sağlanması konusunda sıkıntılar yaşanmaktadır. Geri gönderme merkezlerinde idari gözetim altında tutulan ve tıbbi araştırma ve diğer prosedürler için aylar boyunca kalan çocukların bu süre içinde uluslararası veya geçici korumaya erişimleri mümkün olmamaktadır.
- Türk Medeni Kanunu, Çocuk Koruma Kanunu'nun (4., 6. ve 44. maddeleri) ilgili maddelerinde " vasi" atanmasına yönelik hüküm açıkça belirtilmişken Geçici Koruma Yönetmeliği'nde ise "vasi" atanmadan herhangi bir hukuksal işlem yapılması olanaksızken, bu yasa ve yönetmelikler gözetilmeden "vasi" atama işlemi yapılmadan çocuklara yönelik işlemler yapılmakta ve "vasi" atama işlemi ötelenmektedir hatta hiç gerçekleştirilmemektedir. Bu uygulama, çocukların hukuksal güvencesini ortadan kaldırırken Avrupa Sosyal Şartı'nda öngörülen sosyal hizmet ve sosyal korunmaya yönelik hak ve yükümlülükler de yerine getirilmemektedir.

- Ailelerinden ayrı düşmüş çocukların refakatlerinin ivedilikle sağlanmasının ardından çocukların başka ülkelerde olan aile üyeleriyle birleştirilmesi bu konuda uluslararası bir çalışma yapılması yükümlülükler arasında yer almaktadır. Fakat bu konuda sistemli bir çalışma yapılmamaktadır.

Tüm bu nedenlerle, mülteci çocukların haklarının güvence altına alacak mekanizmaların kurulması gerekmektedir. Türkiye’de ne kadar refakatsiz çocuk olduğunun belirlenmesi, söz konusu çocukların refakatsiz bırakılmasının nedenleri, yukarıda ifade edilen sorunlara yönelik inceleme, çözüm önerileri ve önlemlerin alınması için ivedilikle bir araştırma yapılması gerekmektedir.

